

ΠΕΠ Αττική 2007-2013: Χωρικοί και οικονομικοί θύλακες των ενταγμένων έργων στον Άξονα Προτεραιότητας 04: Αναζωογόνηση (Regeneration) Αστικών Περιοχών

Το ΕΣΠΑ αποτελεί ένα χρηματοδοτικό εργαλείο που οι αποφάσεις του, δηλαδή οι εντάξεις των έργων, έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και το σχεδιασμό. Τα δεκατέσσερα (14) προγράμματα του ΕΣΠΑ 2007-2013 είχαν άξονες άμεσα σχετιζόμενους με τη χωρική ανάπτυξη, όπως είναι ο τομέας των οδικών αξόνων, της αειφόρου ανάπτυξης, αλλά και έμμεσα, όπως η μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα, του άμεσου παραγωγού θεσμικών εργαλείων αλλά και της εφαρμογής αυτών. Έχει σημασία να εξετάσει κανείς το μηχανισμό ένταξης, διαχείρισης και παρακολούθησης για να δει τη συμβατότητα με το σχεδιασμό από την κεντρική διοίκηση.

Το ΠΕΠ Αττικής 2007-2013 αποτέλεσε μια ιδιαίτερα σημαντική ευκαιρία για την Περιφέρεια Αττικής έχοντας έναν υψηλό προϋπολογισμό προς διαχείριση. Όσον αφορά τη χωρική διάστασή του, και σύμφωνα με τις αρχικές εξαγγελίες και με βάση τα προγραμματικά κείμενα, σκοπός του ήταν η «Βελτίωση της ποιότητας ζωής και της προστασίας του περιβάλλοντος» και η «Δημιουργία προϋποθέσεων για καλύτερες και περισσότερες θέσεις εργασίας».

Στην παρούσα ανακοίνωση γίνεται αναλυτική εξέταση της χωροθέτησης, του είδους και του μεγέθους (οικονομικού και χωρικού) των ενταγμένων έργων του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αττική 2007-2013, και ειδικότερα του Άξονα Προτεραιότητας 04: Αναζωογόνηση (regeneration) αστικών περιοχών, ως παράδειγμα εφαρμογής πολιτικών για το χώρο. Όλα τα δεδομένα αποτυπώνονται σε έναν ενιαίο χάρτη έτσι ώστε να είναι δυνατόν να προκύψουν επιπλέον συμπεράσματα χωρικής συνοχής.

Η βασική υπόθεση εργασίας είναι ότι οι τελικές επιλογές του μοναδικού χρηματοδοτικού μέσου που διέθετε η χώρα σε περίοδο ισχυρής κρίσης, το ΕΣΠΑ 2007-2013, δεν συνέβαλε στην άρση των ανισοτήτων, αλλά τις ενέτεινε. Τελική διαπίστωση είναι ότι ένα μεγάλο ΠΕΠ, με σχετικό με τη χωρική διάσταση προϋπολογισμό, εμφανίζει ανεπάρκεια στη διαδικασία σχεδιασμού του, υλοποιώντας δράσεις-έργα που τονίζουν το ζήτημα του διαχωρισμού του χώρου, διασπώντας την κοινωνική και χωρική συνοχή.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΤΣΙΚΑΒΕΛΗ Αρχιτέκτων ΑΠΘ, ΜΦ ΕΜΠ ΔΠΜΣ «Χωροταξία-Πολοδομία», Υπάλληλος ΥΠΠΟΑ-ΔΠΑΝΣΜ, Τμήμα Μελετών.